

Vanhusneuvoston lausunto avokuntoutuksen palveluiden verkoston selvitykseen

Ihmisen oma motivaatio on ensisijaisen tärkeää oman kunnon hoitamisessa. Ennaltaehkäiseviin palveluihin tulee panostaa mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ikäihmisten kohdalla pitää huolehtia päivätoimintamahdollisuuksista, muistikuntoutuksesta ja ohjatusta liikunnasta raskaampien palveluiden myöhentämiseksi.

Lähtöriiden merkitys on tärkeä paitsi ryhmätoiminnan järjestämisessä, myös palvelutarpeen arvioinnissa ja ohjauksessa yhdessä avokuntoutuksen asiantuntijoiden kanssa. Oman liikkumisen, pienenkin, turvaaminen nousee tärkeäksi kysymykseksi: pitää päästä vessaan ja kahvinkeittoon ym. arkisten toimen oma toteuttaminen. Toimintakykyä voidaan vahvistaa ohjatulla kuntosalitoiminnalla ja monipuolisella arkiliikunnalla. Ohjauksen ja neuvonnan tulee olla kannustavaa ja motivoivaa ja ikäihmisten liikunta- ja muun toiminnan edistämiseksi tulee olla riittävästi resursseja tilojen ja henkilöstön osalta.

Ikääntyneiden avokuntoutusta pitää olla muiden ikääntyneiden palvelujen yhteydessä, joissa myös erityisesti ikääntyvien käyttöön suunniteltuja kuntosaleja. Avokuntoutuksen henkilöstön osaamista ikääntyvien ihmisten kuntoutuksessa tulee varmistaa ja vahvistaa. Ikäihmisten kohdalla tavoitteellinen toimintakyvyn paraneminen ei voi olla ainoa peruste kuntoutuspalveluiden piiriin pääsemiseksi, vaan nykyisen toimintakyvyn ylläpitäminen voi olla jo riittävä tavoite esim. kotona pärjäämisen tukemiseksi.

Avokuntoutuksen yhtenä osana voi olla liikkuvat palvelut. Esityksessä tuodaan esiin suurten ikäluokkien, 75–81-vuotiaat, määrällinen kasvu väestörakenteessa. Huonokuntoisten kotona asuvien ikäihmisten määrä kasvaa edelleen. Skenaariossa vuodelle 2035 mainittu kotikuntoutuksen osuus 75 % on hyvä suunta. Tällä taataan kuntoutuspalveluiden saanti erityisesti ikäihmisille.

Palveluverkko supistuu 23 toimipaikalla. Tämä lisää liikkumisen tuen tarvetta, tavallisesti autoakin käyttävä tarvitsee usein muita kyytejä tuki- ja liikuntaelimistön sairauksien yhteydessä. Kaikki palveluverkon osakokonaisuudet edellyttävät liikenne- ja kuljetuspalvelujen ratkaisemista koko Pirhan alueella.

Pirhan on edistettävä maakunnallisena hankkeena yhdessä esim. UKK-instituutin kanssa liikkumisen lisäämistä, digitalisaation aiheuttamien haittojen ennaltaehkäisyä jne. Ikäihmisille tulee kohdentaa omia kampanjoita omaehtoisen ja ohjatun liikunnan lisäämiseen. Pirhan, kuntien, järjestöjen ja kyläyhdistysten tulee yhdessä tarttua ennaltaehkäisevien palveluiden ja toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen koko Pirkanmaan alueella.

11.12.2023

Pirkanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto